

Arja Paananen

Nais-tarkka-ampuja Olena taistelee Itä-Ukrainassa – sai pimeä-näkö-laitteen ruotsalaisen Jonaksen avulla

Снайпер Олена бере участь в боях на сході України: тепер у неї є прилад нічного бачення завдяки шведу Юнас

Швед Юнас Еман разом зі своїм литовським колегою Жілвінасом Пастарнокасом і парою литовських знайомих організував проект Blue / Yellow, мета якого - допомогти українській армії і озброєним групам патріотів, які виступають на стороні України.

Згідно з проектом, організованого литовськими добровольцями, українським бійцям відправляли одяг, оптичні прилади і тепловізори. На литовські пожертви вдалося купити безпілотник, який використовують для відстеження дій проросійських бійців на сході України.

<https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000005494064.html>

RUOTSALAINEN Jonas Öhman palveli varusmiesaikanaan kotimaansa laskuvarjojoukoissa, mutta nykyisin hänet tunnetaan paremmin kielenkääntäjänä, toimittajana ja elokuvaohjaajana.

Öhman on asunut Liettuassa suuren osan aikuiselämästään ja tehnyt muun muassa elokuvan The Invisible front (Näkymätön rintama), joka kertoo liettualaisten partisaanien sinnikkästä yrityksestä kaataa neuvostovalta 1940- ja 1950-luvuilla.

Baltian maiden neuvostoaikaisen miehityshistorian tuntemus vaikutti myös siihen, kuinka Öhman reagoi Venäjän suorittamaan Krimin kaappaukseen ja Itä-Ukrainan sodan provosointiin keväällä 2014.

– Talvisodan aikana Ruotsissa haluttiin auttaa Suomea ja käytettiin sanontaa, että ”Suomen asia on meidän”. Nyt tuli vuorostaan tunne, että Ukrainan asia on meidän, Öhman kuvaili IS:lle Vilnassa.

Zilvinas Pastarnokas ja Jonas Öhman esittelevät Liettuan lippua, jossa näkyvät Itä-Ukrainan sodan jäljet. Lippu oli aikanaan Donetskin lähellä sijaitsevalla Butovkan kaivoksella symboloimassa sitä, että Liettua tukee Ukrainan koskemattomuutta.

Zilvinas Pastarnokas ja Jonas Öhman esittelevät Liettuan lippua, jossa näkyvät Itä-Ukrainan sodan jäljet. Lippu oli aikanaan Donetskin lähellä sijaitsevalla Butovkan kaivoksella symboloimassa sitä, että Liettua tukee Ukrainan koskemattomuutta. (KUVA: Arja Paananen)

Niinpä Öhman käynnisti yhdessä liettualaisen ystävänsä Zilvinas Pastarnokasin ja muutaman muun liettualaistuttavansa kanssa Blue/Yellow-projektin, joka tähtää Ukrainan armeijan sekä Ukrainan valtion puolella taistelevien erilaisten kansallismielisten aseellisten ryhmien auttamiseen.

– Aluksi oli vaikea ymmärtää, millaista apua me voisimme antaa ja millaista apua taistelijat tarvitsisivat. Mutta nyt laskeskelemme, että olemme saaneet vuosien varrella toimitettua apua jo noin 500 000 euron arvosta, miehet kertoivat.

Öhmanin mukaan Itä-Ukrainasta on tullut todellinen uuden sotataidon testauslaboratorio, mikä näkyy esimerkiksi Venäjän yrityksenä ottaa haltuun alueella liikkuvien ihmisten älypuhelimet. Esimerkiksi Öhman ja Pastarnokas käyttävätkin taistelualueella liikkuessaan alkeellisia ”taviskännyköitä”, jotta niihin ei voida lähettää esimerkiksi seurantaohjelmia.

Liettualaisten vapaaehtoisten keräysavulla Ukrainalle on toimitettu muun muassa tämä miehittämätön lennokki.

Liettualaisten vapaaehtoisten keräysavulla Ukrainalle on toimitettu muun muassa tämä miehittämätön lennokki.

– Itä-Ukrainassa liikkuessamme puhelimeemme alkaa silti aina tulla erikoisia soittoja venäläisistä numeroista. Jos niihin vastaa, toisesta päästä ei kuulu mitään. Venäjän systeemi siis toimii ja he pyrkivät seuraamaan, missä me liikumme puhelimeemme kanssa.

LIETTUALAISTEN vapaaehtoisten organisoima avustusprojekti on vienyt ukrainalaistaistelijoilta muun muassa vaatteita, optiikkaa ja lämpökameroita. Liettualaisten lahjoituksilla on hankittu myös miehittämätön lennokki, jota käytetään Itä-Ukrainan venäläismielisten taistelijoiden liikkeiden seuraamiseen.

– Emme itse vie Ukrainaankin tappavaa aseistusta, mutta esimerkiksi meidän pimeänäkölaitteistamme on ollut suurta apua, Öhman kuvailee ja näyttää videon, jossa ukrainalainen tarkka-ampuja Olena Bilozerska tähtää pimeässä liikkuvia kapinallisia pimeänäkökiikarin avustuksella tuhoisin seurauksin.

Öhman pitää realistisena mahdollisuutena, että jonain päivänä Venäjä yrittää laajentaa omaa etupiiriään Ukrainaakin kauemmas ottamalla aggressionsa kohteeksi Baltian maat.

– Auttamalla Ukrainaa nyt yritämme vaikuttaa siihen, ettei sota tulisi koskaan Liettuaan asti. Ukrainan sota ei ole myöskään kaukana Skandinaviasta, sen ole ymmärtänyt itsekkin vasta kunnolla nyt, kun olen käynyt siellä usein.